

MINDSZENTI LAP

Egyes szám 10 fillér
Félévre 3 K * Egy évre 6 K

Megjelen
minden vasárnap

Erkölc-s-rontók.

Mi sem jellemzi találójában a közviszonyokat és a közviszonyokat és a közérkölcöket, mint ama mulatságok, melyeknek a nép hódol. A paprikajancsától a klasszikus drámáig — az izlés fokozatos kifejlődésének mennyi változata tárul itt elének!

A tizenharmadik században divatban voltak az ugynevezett állatheccek, amelyekben a nép szerfölött gyönyörködött, jeléül az izlés ama durvaságának, hogy végzett munkája után a legnagyobb élvezetet az egymásra uszított vad- és háziállatok élet-haláltusájának szemlélésében találta. A halálvonaglás látása volt az a menyei öröm, mely után a műveletlen nép áhitozott.

A századok lázas kulturális részben kiküszöbölte az izlés ezen elfajulását; de az állatöklés mutatványoszerű gyakorlását még ma sem törölték el egészen a népmulatságok műsorából. Spanyolországban és Portugáliában még jelenleg is napirenden vannak a bikaviadalok.

A művelt nyugat azonban nem talál élvezetet az ilyen mulatságokban. Szégyenli magát, mulatságból kinezni az állatot, — inkább kinezza az embereket.

Mi türes-tagadás, minden civilizáció és kultura gúnyjára az emberekből még nem halt ki az állati ösztön, csak alszik. Csak a törvények vasszigora, néha az erkölcsi kényszer is tartja némileg féken azt a bámulatot, melyet a nyers erő iránt tanúsítanak az emberek. Hogyan is lehetne ez másképp, mikor a szerzett birtokok védelmére ma is, mint régen, hadseregeket kénytelen tartani a nemzetek s amikor a háború veszedelmei, csakúgy, mint ősidőktől fogva, egyre fenyegetik még a legbékésebb népeket is.

A háború pedig nemcsak az embereket öldöklő, de annak gondolata tönkreteszi az erkölcsökbe vetett bizalmat is. Pellengére állítja az igazság hatalmába helyezett hitet az a tudat, hogy győzni csak az képes, aki erősebb, akár van igaza, akár nincs.

Ki csodálkozhat tehát azon, hogy a nép még mindig nem fojtotta el a nyers erő iránti bámulatot?

Felvilágosultság, tanulás, hitoktatás és a civilizáció számtalan más nemes eszköze kudarcot vall, amikor arról van szó, hogy a nép duhaj jókedve szerint mulasson.

Az alsóbb néprétegnek mulatáságaiban gyakran jut szerepe az öklöknek, sőt a bicskának is. Éveken át tartó erkölcsjavító munka a mulatozás hevének egyetlen egy pillanatában megsemmisítetik. A törvény csak megtorló, de megelőző befolyást nem gyakorol.

Művészetünkbe és irodalmunkba is befurakodik ez a barbarizmus. Az olvasók jó magyar műveinkre ügyet sem vetnek, ellenben sok ezer számra kelnek el a leghitványabb ponyvairodalom piszkos termékei: a Nick Carter, Sherlock-Holmes, Nobody és tudja Isten, mi más név alatt kibocsájtott fércmunkák.

Egyetlen egy valamire való olvasmány sem található bennök, de mert emberek élet-halálharcáról közölnek leírásokat, mert az öldöklés raffineriáit írják le minden összefüggés, minden logika, sőt minden valószínűség nélkül is, mohón falja őket a nép. A kiadók alig győznek belőlük eleget a könyvpiacra vetni s a könyvkereskedések kirakatában nem szépirodalmi munkák, hanem Nick-Carterek díszlenek.

Ezek a förtelmes tákolmányok mind Németországból vándorolnak hazánkba. Az egész nagy német birodalomban félszáz év se lehet belőlük a közönség nyakába sózni, mint amennyi Magyarországon elkel.

Egész Magyarországon pedig nincs senki, aki ennek az invázióknak gátat vetne. Sutban hevernek a magyar népirók munkái, de a bünt dicsőítő, komisz irányú rémregék óriási

mértékben szabadon terjeszthetők, — ronthatják az erkölcsöket és követendő hősöknek állíthatják oda a gonosztevőket. A bűncselekmények egész sorozata kél nyomukban, a gyenge ítélőképességgel bíró és gyenge jellemű emberek megirigylik a kriminális hősök dicsőségét és hasonló „hőstettek“ által akarnak hírnévre szert tenni.

A felnőttekben azonban még félannyi pusztítást sem végeznek ezek az olvasmányok, mint a zsenge ifjúságban. Ennek az élénk fantáziáját beteges izgatottságba kergetik és teljesen kiölik belőlük a szép és nemes iránti fogékonyságot.

Ezek után immár elkerülhetlenné vált az a kérdés, hogy a mindenkit elfogó Nick-Carter után végre kinek lesz bátorsága a nép izlésének megtorlói: a Nick-Carter uralmat és cinkostársait örökre biztos zár alá tenni?

Egységes középiskola.

A középiskolák széttagoltságának hátrányait már régóta érezzük a társadalom, de közoktatási miniszterünk közül egy sem foglalt állást az egységes középiskola mellett. Az új közoktatásügyi miniszter, Jankovich Béla úgy látszik, hogy reformálni fogja a középiskolákat, s a közel jövőben minden nagyobb rázkódás nélkül meg lesz az egységes középiskola, amely az alsó négy osztályban egységes program szerint készíti elő a gyermeket arra, hogy az ötödik osztálytól fogva válasszon magának életpályát.

Türhetetlen ugyanis a mai helyzet, mely azt kívánja a tíz éves gyermektől, hogy pályát válasszon és e szerint iratkozzék a polgárba, réalba vagy a gimnáziumba. Az egységes program szerint elő lehet készíteni a gyermeket arra, hogy az ötödik osztálytól kezdve válasszon magának életpályát.

A miniszter ezen kijelentését megtoldotta még azzal, hogy az új középiskolákban nagy súlyt fektet

a német nyelv tanítására. Ma már nem attól kell félnünk, hogy elgermanizálnak bennünket, hanem attól, hogy gyermekeink nem tanulnak meg németül. Pedig nekünk nagy erősségünk volt, hogy minden intelligens iskolát végzett emberünk a magyar mellett perfekt beszélt a német nyelvet is. Akármilyen sovinszták vagyunk, nekünk szükségünk van a német nyelvre, mert a magyar szóval csak Magyarországon, sőt ott se mindenütt boldogulhatunk. Ezért kell az új egységes középiskolánál kezdettől fogva nagy súlyt fektetni a német nyelv tanítására, amely fontosabb a holt nyelveknél. A latint, akinek szüksége van rá, elsajátíthatja a felsőbb négy osztályban is.

Igy nyilatkozott a kultuszminiszter s nincs az oly komolyan gondolkodó magyar ember aki a tervbe vett egységes középiskolai program megvalósulását örömmel ne fogadná.

Harc az egészségért.

A belügyminiszter már megtette az intézkedéseket a kolerajárvány behurcolásának lehető meggátolására.

A háborúval ugyanis rendszerint két alakban jár a pusztító halál, amióta az emberek hadakoztak egymással. A csatatéren elesettek nemcsak maguk hálnak meg, hanem a fegyverek szűnetelése után seregestől ragadják magukkal a megsemmisülésbe azok nagy seregét is, kiket a golyó megkímélt, vagy akik a harctól messze voltak. Mert a tömegesen, tehát nem mindig a kellő óvatossággal eltemetett holttestek bomlása, de e mellett a harctéren kimerülésig fokozódott fáradtság, a rossz időben nem ápolhatott és kellőleg nem táplálhatott test elgyöngülése utat nyit a gyilkos járványok különböző fajainak.

Most is már nagy mértékben uralkodik a vérhas, tifusz, de a kolera is. Ezt pedig a foglyok, de a harctérről betegen visszakerülő bolgár és szerb katonák is rohamosan terjeszthetik s mert a visszakerülőkkel a mi határainkon sűrűn érintkezhetnek magyarországi lakosok is: nagyon is szükséges, hogy jó eleve gondoskodjunk a kolera leküzdéséből.

Igy okoz újabb gondot nekünk és veszteséget a szerencsétlen háború, amely annnyi pénzügyi nehézség szülőanyja volt, s ezzel még türhetlenebbé teszi a helyzetet.

Nagyon is természetes óhajta az a közvéleménynek, hogy bármilyen módon, de véget vessenek a balkánon tenyésző békétlenségnek.

Amikor azonban gondoskodnunk kell ismét hevenyészett járványkórházokról is, mert a meglevők

Sziléziai dió-kocsz

a mindszeinti vasutálománál kimérve és átadva métermázsánkint

4 korona 80 fillér

Felaprózott tűzifa

kiváló jó minőségben, házhoz szállítva métermázsánkint

2 korona 80 fillér

Nagy darabos porosz cséplőszén

métermázsánkint

4 korona

Kardos vásártéri gőzmalma és fakereskedése, Mindszent.

HIREK

— Kinevezés és áthelyezés.

Ifj. Vitos Gerő huszti áll. polgári isk. segédtanárt, Vitos Gerő mindszenti áll. isk. igazgató fiát, mint értesülünk a vallás- és közoktatásügyi Miniszter úr a gyulafehérvári állami polgári iskolához rendes tanárnak nevezte ki. Gratulálunk a megérdemelt előléptetés és áthelyezéshez.

— **Adófizetési halasztás a behívott tartalékosoknak.** A fővárosi lapok arról adnak hírt, hogy a pénzügyminiszter rendeletet adott ki, mely szerint a pénzügyigazgatóság a bevonult tartalékosok és póttartalékosok, valamint ezek családjait terhelő egyenes adók és illetékek behajtását, míg bevonulásuk tart, függessze fel, sőt visszaérkezésük után még három hónapig tartsa függőben. Azután is, ha fizetés-halasztást, vagy részletfizetést kérnek, őket a legmesszebbmenő kedvezményben részesíteni.

— **Liliomfi.** A „Mindszenti Iparos és Kereskedő Ifjak Egyesülete”-nek műkedvelői előadása iránt, mely a mai napon az egyesület helyiségében a Goldner-féle vendéglőben lesz tartva, szokatlan nagy érdeklődés mutatkozik. Meg is érdemli az ifjuság a széleskörű támogatást, mert maga az egyesület községünk legválogatott fiatalágának ambiciós tagjaiból alakult, kiknél a tettekészség minden szép és jóért való lelkesedés fedezhető fel. Fényesen igazolja már a darab megválasztása is, amikor egy nagy színműirónak egyik legjelesebb, de egyszersmind a legnehezebb darabját határozták előadni. A darab természetéhez a szereplők kitűnően meg vannak válogatva s bizony remélhető, hogy a darabot a szereplők a közönség teljes megelégedésére és kellemes szórakozására fogják előadni. Ez bizvást fel is tehető, mert ők fáradságot nem ismerő szorgalommal és kitartással már hosszabb idő óta állandóan gyakorolják. A nézőtér igen alkalmas helyen van felállítva, úgyannyira, hogy a közönség bizonyára kényelmesen fogja élvezni az előadandó színjátékot. Remélhető, hogy községünk közönsége a műkedvelői előadás és az ezt követő táncmulatság fényes sikerét megjelenésével biztosítani fogja. A jegyek a mai nap délelőtti óráiban Horváth Antal és Nagy Jenő kereskedő uraknál kaphatók; délután 2 órától kezdődőleg 5 óráig Goldner Ödön vendéglős urnál és este a pénztárnál.

— **Gyenge szervezetű ujoncok kiképzése.** Már a múlt évben is megvolt a monarchia egyes hadtestei körében az a lehetőség, hogy a besorozott gyengébb szervezetű ujoncokat külön képezték ki. Ezekből külön csapatokat alakítottak és ez a eljárás olyannyira bevált, hogy a hadvezetőség azt az intézkedést rendszeresítette. Elrendelte, hogy az ezrednél megalakítandók gyengébb szervezetűek zászlóaljával s ezek kiképzésére a leg-

megfelelőbb előjárókat kell kiszemelni. A gyenge szervezetű legénységre a katonáskodás meglepően jó hatással volt. Ezek rendszeren a monarchia inséges vidékeiről kerültek ki s szervi fejlettségük elmaradottságának a hiányos táplálkozás és a rossz életmód az oka. A kaszárnyában naponta hust ehetnek, sokat vannak a friss levegőn s ehhez járulnak az okszerűen üzött testi mozgások, úgy hogy rövid idő alatt a legjobb katoná-anycot lehetett belőlük csinálni. A hadügyminiszterium ez intézkedését a sumanizmus nevében is üdvözölni lehet.

— **Pusztit az árviz.** Azt gondoltuk, hogy az idén minden tekintetben bő termésünk lesz. A tavasszal gabona, szőlő, gyümölcs mesés termést ígérték és ma, apródként minden reményünk megsemmisül. Tavasszal elfagyott a gyümölcs. A sok esőzés temérdek kárt tett a gabonában. Most meg már nagy mértékben kezd fellépni a peronoszpóra, sőt sok helyen a firtóket is megtámadja. Ezen károkhoz járul még az árvizveszedelem. Ekkora vize a Tiszának júliusban emberemlékezet óta nem volt. Az ártereken az összes terményeket, sőt a takarmányt is elvette. Most meg kiöntéssel fenyeget. Hát ilyen a Magyar Alföld. Egyszer minden kipusztul a szárazságtól, másszor meg a víz tesz tönkre mindent. Erre azt lehetne mondani, legjobb a tőkepénzesnek! Igen ám, de a bankok is egyre kracholnak, tehát a tőkére sincs jó világ.

— **A termés.** Még ugyan nincs zsákban az új élet, de már most megállapítható, hogy a termés az idén nem sikerült. A tulsok eső vizzatartotta az érésben, s mikor az előzések megszűntével kiderült az idő, a hirtelen melegben megszorult a buza, amikben egyébként a rozsdá is tetemes kárt okozott. A termés tehát az idén jóval közepesen alul marad s ha ehhez még hozzávesszük, hogy az árvizsújtotta vidéken nem csupán a kalászosokat, de a veteményeket, egyáltalában az összes kapásnövényeket is tönkretette a fékevesztett elem: inséges évre, súlyos megpróbáltatásokra van ismét kilátása a magyarnak.

— **Zászlószentelés Kistelekén.** A „Kisteleki Iparos és Kereskedő Ifjak Egyesülete” 1913. évi augusztus hó 20-án (Szent István napján), 10 éves fennállásának emlékére Lihosith Lajosné Nagy Emma úrnő zászlóanyja védnőksége alatt zászlószentelési ünnepélyt rendez.

Az ünnepély sorrendje a következő:

1. 20-án reggel a vidéki vendégek fogadtatása a kisteleki pályaudvaron fél 7 órakor.
2. 8 órakor gyülekezés a kör helyiségeiben, a vendégek üdvözlése.
3. 9 órakor tisztelgés Lihosith Lajosné Nagy Emma úrnő zászlóanyánál, meghívása a kör helyiségebe és ott üdvözlése.
4. Fél 10 órakor ünnepi Isten-tisztelet a róm. kath. templomban, az új dísz-zászló ünnepélyes fel-

szentelése: Főtisztelendő Breisach Béla kisteleki plébános úr által.

5. Fél 12 órakor díszközgyűlés a kör helyiségében; mely az ifjúsági kör saját dalárdája énekével veszi kezdetét.

6. 12 órakor a zászlószeg beverésének kezdete.

7. Fél 1 órakor díszbéd a zászlóanya és koszorúslányok tiszteletére.

8. A zászlószeg beverésének folytatása.

9. Délután fél 4 órakor este 7 óráig délutáni táncmulatság kedves vendégeink részvételével.

10. Este 8 órakor zártkörű bál, mely reggelig tart, 1 korona belépődíj mellett.

— **Pusztítják az éneklő madarakat.** Felhívjuk a rendőrség figyelmét arra, hogy néhány iskolás fiu egész sportot üz abból, hogy gummipuskával pusztítja az éneklő madarakat. Hiába védekezik a lakosság, hogy a hernyózással megmentse a gyümölcsstermet, ha az ilyen kaján lelkek épen a hernyók legnagyobb ellenségét pusztítják. Így azután nem csoda, ha a hernyópusztítás el nem végzése miatt egyre jobban büntetik a gazdákat, mert helyettük az énekes madarak, mint-hogy könyelműen kipusztították őket, el nem végezhetik.

— **Árlejtés községi munkákra.** Mindszent község előjárósága a kül- és belterületi iskolák, valamint a község épületeinek javítását árlejtés útján szándékozik biztosítani, azon iparosok akik ezen munkákat elnyerni óhajtják, ajánlatukat legkésőbb e hó 28-ának délelőtti 9 óráig nyujtsák be az előjárósághoz. A zárt ajánlatok 100 korona bánatpénzzel látandók el, de a vállalat — nyertes iparos tartozik ezen összeget a munka összegének 10 százalékáig kiegészíteni. Ezen biztosíték a munkálatok átvételéig birói letétként lesz kezelve. Egyéb felvilágosítás a község háza tanácstermében a hivatalos órák alatt nyerhető.

— **Ismertető jel.** Egyik szomszédközségbeli iskola növendékei, tanulmányi kiránduláson lévén, — tekintették az állatkertet. Az egyik fiucska felkiált:

— Nini, ott egy róka!
A tanító helyeslőleg bólint, aztán megkérdezi a fiucska:
— És miről ismerted meg, hogy róka?
— A hosszú lompos farkáról — felelte a fiu.

— Hát te miről ismernéd meg?
— kérdezett egy másikat.

— Én is a hosszú lompos farkáról.

A harmadik ugyanezt felelte.

A tanító türelmetlenül jegyezte meg:

— Mindenki csak ezt az egy ismertető tulajdonságát tudja? Ki ismerné meg a rókát valami más tulajdonságáról?

— Én, én! — kiált egy kis fiu.

— No, te miről tudnád, hogy ez az állat a róka?

— A ravaszságáról! — vágta ki a fiucska.

— **Mennyit ér a távollévő feleség?** Ezt a kényes kérdést a napokban jogerősen eldöntötte a párisi polgári hatóság. A tanul-

bizony nem elegendők a biztonság és megnyugvás érzésének fölkelésére: nem térhetünk ki a rendes állapotok közt levő egészségügyi intézményeink hiányosságainak taglalása elől sem.

Egy közgyűlésen heves kifakadások hangzottak az ellen, hogy a betegápolási adót a kormány fel akarja emelni 10 százalékra. Azt azonban nem emlegették, hogy magánafővárosnak is rövid idő alatt négy millió korona költséggel épít az állam kórházakat, hogy a kórház-hiányon segítve legyen. De nemcsak itt, hanem a vidék mindama helyein, ahol érezhető a kórház-hiány, állami kórházakat fognak építeni.

A kórházak szaporodása egyúttal a kultúra haladását is bizonyítja; mert arra mutat, hogy a betegek ma már készségesebben keresnek kórházban gyógyulást, ahol rendes ápolásuk és eltartásuk van, mint azelőtt, amikor a közömbösség megkuruzslás uralkodott; azaz, hogy uralkodik sokfelé ma is.

De nem elég csupán a fenyegető járványok ellen védekezni, hanem védekezni kell egészségügyünk állandó ellenségeivel szemben is.

Sajnos, hogy a gyermekhalandóság, különösen a gyermekjárványok leküzdését még ma sem bíttuk olyan minimumra leszorítani, mint azt leszorították más haladott államokban. Ezen a téren még mindig erősen Kelet vagyunk: nagy az orvoshiány és nagy az indolencia.

Hiszen éppen a fővárosban tapasztalták a legutóbbi őszi skarlátjárvány alatt, hogy a gondatlan szülők beteg gyermekeiket elküldték az iskolába, vagy betegen vittek közúti kocsikon, nem törődve azzal, hogy hány mást fertőznek meg.

Ilyen esetekben azonban a szigorúság nem elég, ha kénytelen papíron maradni; már pedig ha kevés a kórház és az ápoló személyzet; ha a szegénynek nem tudnak ingyen orvosságot adni, sőt nem tudják felmenteni a szegény szülőt attól a gondtól, hogy betegének elszállításáról és lábadozása idején üdülésről ne neki kelljen megélhetésének sérelmével gondoskodni, akkor nem küzdhetnek sikeresen a járványok elfojtásán. Erre pedig pénz, meg pénz kell.

Az intézkedéseket és az intézmények felállítását az államtól követelik lépten-nyomon: az államnak tehát kell fedezetéről is gondoskodnia.

Mindenesetre helyesebben lenne, ha a polgárság aránylagos megterhelését végre arra használnák föl, hogy a közegészségügyet az egész vonalon államosítsák. Ennek ma még csak kezdeményezését látjuk. Pedig a még nagyobb betegápolási adót sem éreznők olyan terhesnek, ha például az orvosi szolgálatot államosítanák.

Ennek megvalósítása természetesen nem olyan könnyű feladat, mint az ideája; de éppen azért kellene már most is behatóan foglalkozni vele a közvéleménynek. Erre int bennünket különösen minden járvány ijjesztő beköszöntése.

Dr. Orbán — eddigi lakásának építése miatt — **üggyévi irodának alkalmas helyiséget keres.** Elegendő 1 szoba mellékhelyiséggel. Szives ajánlatot kér július 30-ig.

ságos történet hősnője, mint a „Tempsó írja, egy párisi orvos szép és fiatal felesége, aki, nem tudni, miért, hamarosan ráunt az urára. Válni akart tehát, mivel azonban a férjnek egyáltalában semmit sem lehetett a szemére vetni, még sokkal kevésbé rábizonyítani, a törvényszék tehát elutasította válókeresetével. Erre az asszony szó nélkül elhagyta az ura otthonát és vonakodott visszatérni. A párisi orvos a bírósághoz fordult, hogy az kényszerítse az asszonyt visszatérésre. A bíróság igazat adott a férjnek, sőt anyagi kárpótlást is megítélt neki a házaselet örömeiért. Felszólította az asszonyt a visszatérésre, ellenesetben kötelezvéen őt arra, hogy minden távolléttől napért száz frank kártérítést fizessen urának. A felelősségi bíróság a napokban foglalkozott ezzel az ügygyel s leszállítva a kártérítés talmagas összegét, elvi jelentőségű döntésben egyszer s mindenkorra megállapította, hogy a feleség távolléte által okozott kár napi huszonöt koronára értéklendő. Ez évi kilenc-ezer frank járadékot jelent az elhagyott férjnek s Párisban — de talán másutt is, — sokan vannak mostanában, akik irigylük az elhagyott párisi orvost.

— **Megkerültek a Vasut-utcai rablók.** Még a tavasszal történt, hogy egy éjszaka M u c s i Pál, S c h w á b Lázár és D i m a n t Gyula kereskedők vasut-utcai üzleteit kirabolták. A rablók elvittek mindenféle értékes tárgyat, ékszert, szivart, készpénzt stb. Dacára, hogy a nyomozás rögtön megindult és a környékbeli csendőrök is mozgósítva lettek, a rablók oly ügyesen operáltak, hogy minden fáradozás eredménytelennek látszott. Istvánffy Péter Mindszenti csendőr-mester aki nagyobb kaliberű rablásokat is kiderített már, sehogysem tudott belenyugodni a nyomozás eredménytelenségébe s addig kutatott, fáradozott, míg most sikerült a tetteseket kézrekeríteni. Kiderült, hogy a rablásokat országos stílusú cigányok követték el. Istvánffy őrmesternek valóban nagy munkájába került, míg ezt a hatalmas bandát kézre bírta keríteni. A fosztogató banda egyrészt a Komárom megyei Császárság községben csipte el, míg a kisebbik rész Kisteleken került hurokra. A rablók névsora egyébként a következő: Kolompár János, Kolompár József, Kolompár Erzsébet, ifj. Kolompár János, Lakatos János, Rigó Izabella, Lakatos József. E diszes társaság követte el a vasut-utcai rablásokat s miután teljes beismerésben vannak, a bünyenyítő feljelentést már meg is tették ellenük a komáromi, illetőleg a szegedi ügyészségnél.

— **Negyvenhat napos eső.** A rossz időjárás még egyre tart. A Balaton mellett negyvenhat nap óta esik az eső, ami rettenetes kárt okoz a vetésben és a szőlőkben. A gabona rosszabb, mint aminek várták, a szőlő is rosszabbodott, a bor ára két-három koronával máris felszökött.

— **Közigazgatási csodabogar.** A közigazgatás csodájának nevezhetnők egész bátran Szerem-

lét, amelyről bizonyára keveset hallott az olvasó. Baja mellett van a Sugovica partján, a Dunán valamivel innen, Bácsbodrog vármegye határán valamivel túl, éppen Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye csücskében. Ha a szeremlei embernek a törvénnyel kisebb dolga akad, akkor Bajára kell mennie, mert ott van a járásbíró, de nagyobb dologban már Szabadkán kell megjelennie, mert ott van a törvényszék, Szegeden pedig a tábla. A főszolgabíró elébe Kiskörösrre kell utaznia; az alispánnal — hála Isten — kevés ügye akad, mert az meg Budapesten lakik. Ha a tehénnek baja akad, Sükösdre kell küldenie, mert ott van az állatorvos. Ha meglopják, a csendőrséghez Bajaszentivánra kell kutyagolnia. Ha egy kis pálinkát akar főzni, nem mellőzheti a fináncot, aki Csanádon székel; ha a torka fáj, Bajára kell utaznia, ott lakik az orvos. Ha egyházi ügye akad, Kunszentmiklósban innen meg sem állhat, mert ott lakik az esperes ur. Katona-ügyekben Kecskemétre kell menni a hadkiegészítőhöz. A tekintetes árvaszék számára Budapesten ütött tanyát. A képviselő urat, ha netalán elhagyja a fővárost, Kecelen keresheti.

— **Pénzhamisító cipész-mester.** Makóról jelentik: A rendőrség kinyomozta, hogy s Makón forgalomban levő hamis ötkoronásokat Verbay Lajos cipész-mester készíti, családja tagjaival együtt. A pénzhamisító familiát letartóztatták és vizsgálati fogságba helyezték. Verbay és családja a rendőrségen éhségsztrájkot kezdett, úgy, hogy mestersegesen kellett őket táplálni. Az eddigi nyomozás megállapította, hogy Verbay egy országszerte működő bandának a feje, amely különösen Bácskában, Temesben és Torontálban terjesztette a hamis pénzt, amely a megtevesztésig hü másolata az 1909-es veretű osztrák ötkoronásoknak.

— **Megkezdték a cséplést.** Az elmúlt héten az esőzések megszüntével nagy erővel fogtak hozzá az aratáshoz és azt annyira sietették, hogy már a múlt héten a cséplőgépek is megkezdhették a határban mindenfelé a cséplést.

— **A községi ügyész.** Egyik nagyközség szervezési szabályrendeletének módosítása alkalmából kimondotta, hogy községi ügyészi állást szervez, díjazás nélkül. A szabályrendeletmódosítás felülbírlása alkalmából a törvényhat. bizottság a tiszti főügyész indítványára nem hagyta jóvá a módosítást, mivel az 1886. évi XXII. t. c. a községi törvény, községi ügyészi állást nem ismer, de a községi közigazgatásban ügyésznek működési köre nem is lehet, amennyiben a községi közigazgatás végrehajtó közege a jegyző, ha pedig a községnek peres ügye akad, ugyis a vármegye alispánja rendel ki a vármegye tiszti ügyészei közül a községnek jogi képviselőt.

— **A községi közigazgatási tanfolyam reformja.** A belügyminiszter legutóbb kiadott körrendeletével szabályozza a községi közigazgatási tanfolyamok új rendjét. Az eddigi nyolc helyett jövő-

ben négy városban lesz közigazgatási tanfolyam, még pedig Kassán, Marosvásárhelyen, Nagybecskerekben és Szombathelyen. A belügyminiszter a tanfolyam tantervét is reformálta. A közigazgatási és jogi tananyagon kívül a községi közigazgatási feladatokat a szociális fejlődés kérdéseivel is összekapcsolja a tanfolyam megreformált tanterve. Ebből a szempontból figyelemreméltó a tantervben „a jegyző szociális feladatai” címmel felvett új tantárgy. A körrendelet szerint e tárgy keretében a következő kérdéseket kell bevonni: „A község gazdasági tevékenysége (ingatlanok hasznosítása, községi üzemek stb.) kapcsolatban a községi háztartási statisztika ismeretével; társadalmi uton létesíthető közjóléti intézmények; gazdasági és ipari mellékfoglalkozások, különösen a téli háziipar, biztosításügy, különösen biztosítás, baleset, betegség, rokkantság és halál esetére, állatbiztosítás, társadalmi higiéné, különösen a néptáplálkozás ivóvíz, lakásügy, tömeges betegségek elleni védekezés, a tüzoltás ügye, községi kultúra, könyvtárügy, olvasókörök, természeti és műemlékek védelme, népművészet gondozása.”

— **Szegedről Pécsre.** Szegedről jelentik: A közeli napokban hatvan tisztviselő családdal lesz kevesebb Szegeden. Ennyi hivatalnokot helyeztek el a szegedi üzletvezetőségtől a pécsi üzletvezetőség felállításával rövid idő alatt harmad izben csonkították meg az országnak kiterjedésre legnagyobb üzletvezetőségét, a szegedit, a mely most az utolsó előtti helyre került terület tekintetében. Szegedet azzal kárpótolják a veszteségért, hogy a vasutigazgatóság egy osztályát ide helyezik, a melyel sok tisztviselő jön Szegedre.

— **Mennyi vért szabad az embernek veszteni?** Ha valaki vérvesztésben elpusztul, azt szokták általában mondani, hogy elvérzett. Miután ez a veszély minden erősebb sebesültnél fennáll, a sebek elkötésének első célja az, hogy a vérzést megszüntesse. Sok vérzés azonban önmagától is megszűnik, de ez mindig az egyén fizikai szervezetétől függ. Vannak emberek, akik már jelentéktelen sebeknél is az elvérzés veszélyének vannak kitéve és ez a fatális tulajdonság gyakran örökölhető is és éppen az egyes embereknél tapasztalható különböző természetek miatt nagyon nehéz határozottan megállapítani, hogy mennyi vért veszthet az ember, anélkül, hogy élete veszélyeztetve volna. A gyermekágyas asszonyoknál megállapították, hogy két kilogramnyi vérvesztésük nem tartozik a ritkaságok közé, de a tudományos irodalom példákkal bizonyítja, hogy ilyen esetekben a három kilónyi vérvesztésnél nem állt be a halál elvérzés folytán. Másrészt a gondosan eszközölt, pontos mérések azt bizonyítják, hogy az ember sokkal több vért veszthet, mint általában hiszik. Rendszerint a vér a test súlyának tizenharmad részét képezi. Ez a megállapítás egy régebbi mérésre vezethető vissza, a melyet Bischof orvostanár két lefejezett embernél eszközölt. Legpontosabb azonban mégis csak Behring tanár megállapítása lehet, aki kísérleteit a merevgörccs ellenméréseivel végezte. Az eddigi tapasztalatok szerint az ember vérenek körülbelül felét minden veszély nélkül elvesztheti.

Ilyenek a lányok

A fény, amely az esküvők előkészületeit körülveszi, kiveszőben van. A romantika meghalt. A házasság mai nap olyan, mint egy egérfogó, melynek ajtaja az — eljegyzés. A leány: a sajt, amelyet az egérfogóban elhelyeznek. A férfi az — egér.

Igaz, az érzés is szerepet játszik — mérsékelten. De a leányok nagyobb szimpátiával vannak olyan férfi iránt, aki vallomást néhány rövid szóval hadarja el, — mint az iránt, aki — a villamosági korszak dacára — még olyan eszközökkel és udvarias gráciával dolgozik, melyek nagyanyáink életében voltak divatosak.

Az én esetem is ilyen volt. Amikor elhatároztam, hogy megkérem Araminta kezét: a legszigorubb és legfinomabb etikettnek akartam eleget tenni. Új, ragyogó cilindert vásároltam és egy délutánon — kifogástalan szabásu szalonkabátban s a szokásos kiegészítő alkatrészeivel: selyemnyakkendővel és halvány svédkesztyűvel fölszereltem — meglátogattam őt.

Araminta — ahogy ő nevezi — kis „barlang”-jában fogadott. Ez keskeny kis szobácska volt, amely sokkal inkább hanonlitott egy gimnazista szobájához, mint egy angol uri hölgyéhez. Mindenütt könyvek, papírok és golf-eszközök-hevertek szanaszét, költői rendtelenségben és a legjobb akarattal sem tudtam benne egy igazi nőies, finom boudoárt fölfedezni.

Araminta golf-ütővel a kezében ép, azon igyekezett, hogy egy labdát a papirkosárba üssön.

Megjelenésem láthatólag meglepte. Arcára aggódó kifejezés ült és azt kérdezte, meghalt-e valakim? Amikor megnyugtattam, féretette az ütőjét, lehanyatlott egy karszékre és cigarettára gyújtott.

Cylinderemet a kandalló tetejére tettem. Nehéz helyzet előtt álltam, de végre is nekivágtam.

— Araminta — szóltam és közelebb lépve könyvedn a széke fölé hajoltam, mint azt régi képeken a lovagok tették — Araminta, nem sejtí, hogy mit akarok mondani?

Araminta ásitott és nem igyekezett válaszolni.

— Azért jöttem, hogy elmondjam egy titkomat, melyet nem tudok többé rejtegetni — folytattam. Ezután elegánsan térdre borultam, miközben cigarettája megégette kezemet — Araminta — édes, szép leány — eljöttem megmondani, hogy szeretem... hogy megkérdézem; ha szabad...

Ebben a pilanatban nyersen felbeszakítottam. Araminta hevesen felugrott.

— Keljen föl, George és ne legyen bohóc! — szólt reám.

Fölkeltem. Ha nem imádtam volna Aramintát, gunyos szava mérhetetlenül megsértett volna.

De, mert szerettem, halk hangon így szóltam:

— Araminta, maga már sejtethi mit akartam mondani... Akar-e a világ legboldogabb emberévé tenni — Araminta ajkán megfagyott a mosoly.

— Georg — felelte — maga a legönzőbb és legfigyelmetlenebb férfi, akivel valaha találkoztam, Tudhatta volna, hogy nem szeretem. ha ezen a héten ilyen dolgokkal zavarnak. Minden más időben megkérheti a kezemet. De, hogy ezt most tegye — amikor a vasárnapi golf-matchre gyakorolom magamat — ezt nem vártam magától. Sokkal rosszabbul fogok játszani — tudom. Ha megkéri a kezem, mindig így járok.

Igazán haragosan nézett.

— A szerelem talán fontosabb, mint a golf-játék? — vettem gyorsan közbe.

Csodálkozva pillantott rám.

— Ha így gondolkodik — szólt — akkor még teára sem tartom itt!

Ezzel hátat fordított és kezébe véve ütőjét, folytatta ott, ahol elhagyta. Igaza volt, hogy a játéka gyöngébb lesz. Első ütése magasra repült, egyenest a kandallón álló cilinderemre, onnan pedig a szénesládára pattant. Szomoruan és ijedten vettem bucsut.

Most önök is azt gondolják, hogy Araminta hideg, szivtelen leány, aki nem szeret engem. Én is ezt hittem. De tévedtem.

Ez volt az első leánykérésem és a módszerem — rossz volt.

Egy hét múlva Aramintával a golfpályán találkoztam és versenyre hívtam fel. Össze-vissza jártuk a mezőket s már a tizenhetedik négyszögben voltunk, amikor megszállt az ihlet:

— Feleségem lesz, ha a legközelebbi ütésemmel talál? — szóltam merészen.

Aramintát meg sem lepte a kérdés. Eöklütötte a fejét.

— Rendben van! — ha megnyeri!

Elsőször ő ütött gyönyörű ütést. Az én lapdám harminc yarddal volt mögötte. Nekem még ütésemmel volt. Araminta már a célnál járt. Kétszer ütöttem. Araminta lapdája már egész közel volt a lyukhoz. Mosolyogva és elbizakodottan emelte fel az ütőjét. Legalább is így láttam. Megütötte a labdát és — elhibázta.

Fölnézett s még mindig mosolygott.

— Vesztettem — szólt.

— És a fogadás? — sürgettem.

Araminta elpirult.

— Azt hiszem George, — mondta — maga mindig bohóc maradt! Hát persze, hogy a felesége leszek. Ezt már hónapokkal ezelőtt tudtam. És már a multkor is megmondtam volna, ha nem jött volna cilinderben. Ha megesküdtünk, soha, soha nem szabad cilindert viselnie.

Talán nem is kell megjegyezmem, hogy azóta természetesen sohasem hordok és az egyetlen cilinderemet Araminta annak a kis miniatűr golf-pályának alkatrészévé állította be, melyet a szalonban berendeztünk.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
OLOSZKAI HORVÁTH ANTAL.

Horváth Antal grafikai műintézete, Mindszent.
Telefonszám: 9.

Kiadó lakás!

A Szabadság-utca 215. számú házban egy lakás, mely két szoba és hozzátartozókból áll, **szeptember hó elsejére** hasznóbérbe kiadó. — Bővebb értesítés Fogas János háztulajdonosnál nyerhető. 1—3

Vizit-
fénykép 3 darab 3 korona
Horváthné fényképészeti műtermében Mindszent

Kiadó tanyaföld

A mindszenti plébániai tanyaföld — 70 hold 1200 négyszögölével — melyből 15 hold az idén lett lucernával bevetve

október hó 1-től 4200 koronáért

hosszabb időre hasznóbérbe kiadó. A nyáron új tanya épül rá. Adóját a plébános fizeti.

Bérbe venni szándékozóknak bővebb felvilágosítást nyújt

Szilvász Sándor
róm. kath. plébános.

Művészi képeskérttyák

csupa sláger ujdonságok!
Legnagyobb választékban kaphatók

Horváth Antal
papirárusnál
Mindszent.

Divatos levélpapírok nagy raktára

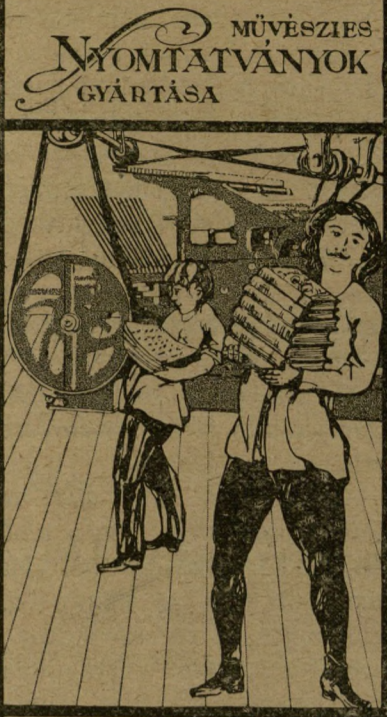
Dr. Genersich Margit
szemész-főorvos

Rendel: délután 2—4 óráig.

Hódmezővásárhely
Ferenc József sugár-út 2. sz. emelet.

A „MINDSZENTI LAP”
telefonszáma: 9.

Milliók használják
Köhögés
rekedtség, hurut, elnyálkásodás, görcs és számarköhögés ellen a
Kaiser-féle mellkaramellákat
a három fenyővel.
6100 közjegyzőileg hitelesített bizonyítvány orvosoktól és magánosoktól kezességet nyújtanak a biztos hatásról.
Kiváló jó hatású és kellemes ízű bonbon.
Csomagja 20 és 40 fillér.
Doboza 60 fillér.
Mindszentben kapható:
Katoná István gyógyszerertárában és Korom Lajos kereskedésében.

MŰVÉSZIES NYOMTATVÁNYOK GYÁRTÁSA

HORVÁTH ANTAL
MINDSZENT
KÖNYV- ÉS MŰNYOMDA
INTERURBAN- TELEFON: 9

Nőgyék figyelmébe!

Több évi budapesti működésem után itt szándékozom letelepedni miért is az

özv. Sippainé házában

lévő lakáson minden a legkényesebb igényeket is kielégítő munkák u. m.: **costümök, pongyolák, bluzok stb. elkészítését elvállalom!**

Varni kívánatra házhoz is megyek.

Pártfogásért esedez
Violányi Ferencné
varrónő.

Ha már mindent megpróbált, ha már mindenben csalódott, úgy vegyen egy üveg egyedül valódi

Hungária Sósorszeszt,
mert ez az egyedüli sósorszesz, mely a párisi kiállításon is a legmagasabb díjat Grand Prix Páris nyerte.

Főelárúsitó Mindszentben:
Katoná István gyógyszerertára.

Lucza József vegyiruhatisztító és kelmefestőgyára, Szeged

Alapított: 1902-ben. **Főüzlet: Laudon-utca 9.** Telefonszám: 994.
Fióktüzetek: Gizella-tér 3. (Telefon 1055.) és Szent-György-utca 10. (Telefon 1281.)
Vidéki fiókok: **Zenta, Fő-tér; Hódmezővásárhely, Szegedi-u. 8. szám.**

Vegyirtisztító- és kelmefestő-gyáram a mai kor igényeinek teljesen megfelelően van berendezve és miután a modern technika legújabb gépei rendelkezésemre állanak, azon helyzetben vagyok, hogy a **legkényesebb izlést igénylő és szakmámba vágó munkát mindenkinek teljes megelégedésére módomban áll azonnal teljesíteni, illetőleg szállítani**
M. kir. szabadalmazott tisztítószereimmel **felülmulhatatlan kivitelben vegyileg tisztítok:** uri-, női- és gyermekruhákat, tisztí egyenruhákat, himzést, butorszövetet, szőnyeget, csipke- és szövettűgöngyöket stb., stb. **Külön kalaptisztító-osztály,** hol kizárólag férfi- és női-kalapok tisztításával és festésével foglalkoznak. — **Minta-festészet és plüssirozás** varrodáknak és kereskedőknek. A tisztításra átadott férfiruhák gondosan kijavítottak szabó-osztályomban. — **Gyászszertben** szövet- és selyemruhák, valamint férfi-öltönyök **szorin kívül** festetnek egész feketére. — **Különlegesség:** struccollak vegyileg tisztítása, festése és göndörítése.
Vidéki rendelések főüzletemben a legnagyobb figyelemmel intéztemek el. Részletes felvilágosítással készséggel szolgálok.

Szíves megrendeléseket kér
Lucza József, vegyirtisztító és kelmefestő.
Jó munkáért elismerőlevelek az ország minden részéből!

Eladó vendéglő és ház

Mindszentben, a főutcán levő nagyvendéglőmet **összes berendezéssel, házzal együtt — más vállalat miatt — örökáron eladom, esetleg hasznóbérbe kiadom.**

A vendéglő áll: 1 nagyterem, 1 kisterem, 1 söntés, üvegezett folyosó, fásított kerthelyiség, szaléti, fedett kuglizó, 2 tekeasztal (egyik új); továbbá 6 szoba, 1 téli és 1 nyári konyha, éléskamra, magtár, jégverem (jéggel), istálló, göré, 2 nagy pince, stb., stb.

Saját acetylén világítás! Vízvezeték a házban!

Komoly vevőknek, vagy bérbe venni szándékozóknak szívesen ad bővebb felvilágosítást a tulajdonos:

Zánthó Kálmán vendéglős, Mindszent.

Az újtelepen levő teljesen **újjonnan épült házamat is eladom, vagy hasznóbérbe kiadom!**

Egy jó családból való ügyes fiu **fodrász-tanulónak**

fizetéssel felvétetik
Töröcsik Ferenc fodrász-üzletében.

MODERN BÉLYEGZŐT
ruggyantából vagy rézből hivatali, kereskedelmi v. magánhasználatra, kiváló anyagból, legtartósabb és legszebb kivitelben olcsó áron és bérmentve szállít
HORVÁTH A.
gummibélyegzőgyára
Mindszent

Gabona-bevásárlás!

Értesítem a t. közönséget, hogy a szegedi Back-malom részére a buza-bevásárlást átvettem és azt Mindszent, Szegvár és környékére tovább folytatom. Veszek mindenféle gabonát a legmagasabb áron és az újbuza árát előre kifizetem. Zsákot a eséplésre adok.

Weisz Miksa,
a szegedi Back-malom bevásárlója.